

Körkép helyett

Kiss Eszter
Veronika

Ahogy korábbi számainkban, ezúttal is szeretnénk volna megtudni, hogyan állnak a szövetség tagságát képező zenekarok, milyen anyagi nehézségeik vannak, mire számíthatnak, mi várható a közeljövőben. Az eddigiekkel szemben azonban a zenekarok vezetői nem szeretnének nyilatkozni. Ezt részben azzal indokolták, hogy már mindent elmondtak, sokszor keményen, és saját pozíciójukat is veszélyeztetve, mégsem történt semmi, még a szakma ingerküszöbét sem érték el. Mások arról beszéltek, véget kéne vetni a különvéleményeknek, és először a történelem során közös álláspontot kellene végre kialakítani a túlélés érdekében. Megint mások félnek, ha a teljes igazságot kimondják, olyanok tyúkszemére lépnek, akik aztán könnyen ellehetetleníthetik őket. Vannak, akiknek pedig egyszerűen csak elege van a sok mellébeszélésből és felesleges magyarázkodásból, a tettek mezejére lépnének, és tiszta vizet öntenének a pohárba. Világosan látszanak a töréspontok, a kegyelt és az anyagi ellehetetlenítés rémével fenyegetett zenekarok, a vidéki és a fővárosi zenekarok között. 30 év után a történet minden szereplője egy dologban biztosan egyetért: ugyanúgy nem lehet folytatni a különutas politikát, ahogy eddig. Összefogásra, közös fellépésre, egységes álláspontra van szükség, ha másképp nem megy, akkor kisebb érdekek, kisebb szövetségek mentén.

Most azonban mindenki kívár, és hallgat. Vihar előtti csend ült a tájra.

Ebben a rendkívül jelentős pillanatban igyekszünk összeszedni az elmúlt fél év jelentős interjúiból azokat a mondatokat, amelyek erre a helyzetre figyelmeztettek.

„Elengedünk-e egy ma még restaurálható, csúcsmínőségre képes ágazatot, vagy sem?” – tette fel a kérdést Zsoldos Dávid, a Magyar Zenei Tanács elnöke lapunk januári számában. Hozzáátéve: „az a nemzetközi pozíció, amelyet generációkon keresztül vívott ki a magyar zenei élet – és különösen a zeneoktatás –, olyan hungaricum, amit nagyságrendekkel olcsóbb megtartani, mint utána évek, évtizedek alatt újjáépíteni”.

A kérdés nagyon időszerű, hiszen a helyzet talán még sosem volt olyan sötét, mint most. Egyetlen hazai és nemzetközi folyamat sem megy jó irányba, akár a gazdasági nehézségek, akár a kiszélesedő háború lehetősége felől közelítünk, de sajnós, nemcsak a külső, de a belső tényezők sem adnak okot sok optimizmusra, rendkívül megosztott a szimfonikus zenekari élet, és ezeket a feszültségeket óriásira nagyította az anyagi kivéreztetés lehetősége. Túlélő üzemmódra kapcsolt a zenei -mondhatnánk akár azt is, hogy a teljes kulturális – élet, de alighanem ezzel párhuzamosan sok más is, amely könnyen átcsaphat az Éhezők viadala szimfonikus zenekarokra hangszerelt változatára, hogy Zsoldos Dávid fél évvel ezelőtt az Indexnek adott fontos és figyelemkeltő interjújára utaljunk.

Száz éve vetette papírra Móricz Zsigmond a Rokonokat, amely nemcsak az akkori Magyarország alapvető működésének állított görbe tükröt, hanem egy sok évszázados, és sajnós azóta is jelen lévő mentalitásra hívta fel a fi-

gyelmet. Ez alól senki és semmilyen terület nem lehet kivétel, a pozíció- és pénzosztás gyakorlata a Kárpát-medencében alapvetően nem értékalapú, hanem kapcsolati tőkén múlik. „Korrupció az, amiből kihagynak” – idézhetnénk Hofi Géza klasszikusát, de lassan eljutunk oda, hogy az ehhez hasonló vicceken már nem tudunk nevetni. A „kézből etetés” mindkét félnek előnyös, a pénzosztó teljhatalomra tehet szert, hatékonyan tud zsarolni, lojalitást eszközölni, a pénzért sorban álló pedig akár értékén felül is pénzhez juthat, ha jól lobbizik. A lobbizás szintén évszázados hagyomány, és egyelőre úgy tűnik, kiirthatatlan. Hasonló, mint a hálapénz.

A szimfonikus zenekarok ebben az érdekekkel tarkított helyzetben úgy tűnik, a rövid távon talán megtérülő, de hosszú távon biztos katasztrófaúthoz vezető utat választják: nem összefogva, egyfajta véd és dacszövetségbe tömörülve álltak ki közösen egymásért, hanem ki-ki a saját kapcsolati tőkéjét kihasználva a saját peccenyéjét süttögette. Az a néhány zenekar, amelyik az összefogást és a feladatokhoz igazított, igazságosabb elosztási rendszert sürgette, nehéz helyzetbe került. A rendszerváltás óta számtalanszor lebegett már a véres kard egy-egy zenekar feje fölött, a többi együttes azonban általában szomorúan, de azzal a nyugalommal szemlélte a másik élet-halál harcát, hogy szerencsére ezúttal nem ő került sorra.

„Tapasztalataim szerint nincs szolidaritás a zenekarok között, sőt, tulajdonképpen könnyűszerrel elfogadják a kivételezést, a valamilyen kapcsolatrendszeren alapuló megkülönböztetést, az ötszörös, tízszeres támogatási különbségeket, és mindenki a saját pozícióját próbálja őrizni, menteni. Ez nagyon szomorú” – fogalmazott lapunknak januárban

Gyimesi László, a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének alelnöke, a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének elnöke.

Szolidaritás nemcsak ezen a téren nincs, de úgy tűnik, a főváros-vidék ellentétet is történelmi csúcsra járatja az elmúlt évek pénzosztási aránytalansága. „Mikor a történelem során végre egyetlenegyszer pénz érkezett az iparágba, akkor annak a 90 (!) százalékát Budapest vitte el, és a 10 százalék jutott a vidéknek; úgy, hogy Magyarország lakosságának 80 százaléka vidéken él. Azt gondolom, hogy itt történelmi mulasztás történt a szakmai oldalról a pénzek elosztása terén” – fogalmazott lapunknak Somogyi-Tóth Dániel szintén a januári számban. „Én sok éve járok zenekari közgyűlésekre, és megmondom őszintén, rendkívül unalmas már, hogy miközben minden igazgató azt mondja, hogy fogjunk össze, az egésznek valójában semmi értelme, mert úgyis mindenkinek más az érdeke. Egy esetben lehet összefogásról beszélni: legyen egy mindenki számára elfogadható koncepció” – szögezte le a Kodály Filharmónia Debrecen igazgató-művészeti vezetője.

„Ellenérdekből nem arra törekedtek az együttesek, és az ambiciózus karmesterek, hogy a művészeti törvényben leírt, összetett minőség minél több helyen

megvalósuljon, hanem arra, hogy önálló „arcélt találva” egyik-másik társulat kitűnjön a többi közül” – fogalmazott tavaly év végén Horváth Zsolt lapunknak írt „lábjegyzetében”. „Ismerjük azt, amikor valaki rendet rak az íróasztalunkon, és onnantól nem találunk semmit. Ha nem állunk mi neki, és nem várjuk el, hogy közös legyen a rendrakás, most is így fogunk

járni. És erről a helyzetről a szövetség is tehet. Felesleges tovább mentegetniünk egymást, azt gondolom, hogy épp itt az ideje, hogy elővegyük közös értékeinket, közös érdekeinket és segítséget nyújtsunk ahhoz, hogy a rend, ami kialakul, közös legyen. Amit mindenki rendnek lát, és nem a szakmát ellehetetlenítő látszattmegoldásnak. A mostani válság lehetőséget nyújthatna arra, hogy leüljünk együtt és kifényesítsük a családi ezüstöt. De nem azért, hogy túladjunk rajta, hanem azért, hogy szembesítsen bennünket azzal, hogy kopottan és feketén nem olyannak látszik, mint amilyen értéket őriz valójában” – hangsúlyozta A Pannon Filharmonikusok igazgatója.

A hallgatás, ami most van, lehetőség is. Lehetőség arra, hogy mindenki meghallja a másik szavát, és hosszú idő után valóban egységes, közös és hatékony kommunikációval felvértezve álljanak ki a zenekarok nemcsak a túlélés, de a hosszútávú jövő érdekében. ■

Az Óbudai Danubia Nonprofit Kft.

PRÓBAJÁTÉKOT hirdet **BRÁCSA TUTTI** egész állásra, határozott idejű kinevezéssel

A próbajáték ideje:
2023. május 24. 14.00 óra

A próbajáték helye:
Danubia Zenekar próbaterme (1033 Budapest, Flórián tér 3.)

A próbajáték anyaga 1. forduló:
– Stamitz: D-dúr brácsaverseny I. tétele kadenciával, vagy
– Hoffmeister: D-dúr brácsaverseny I. tétele kadenciával

A próbajáték anyaga 2. forduló:
Zenekari szemelvények

1. W. A. Mozart: A varázsfuvola – Nyitány – 27–39. ütem
2. Beethoven: V. szimfónia, 2. tétel – 1–10. ütem; 49–60. ütem; 98–106. ütem
3. Brahms: IV. szimfónia, 4. tétel – B-D (41–80. ütem)
4. Smetana: Az eladott menyasszony- Nyitány elejétől 9-ig
5. Bartók: Concerto, 4. tétel – 42–61. ütem
6. Bartók: II. hegedűverseny, 2. tétel – 122. ziffertől végig

A próbajátékon való részvétel követelménye:

- felsőfokú szakirányú végzettség,
- magyarországi munkavállalási engedély (külföldi állampolgárság esetén).

A jelentkezéshez szükséges dokumentumok:

- rövid szakmai önéletrajz a pályázó elérhetőségeivel,
- a végzettséget igazoló dokumentum másolata.

A jelentkezés határideje: **2023. május 17.**

Jelentkezni a baranyi@odz.hu e-mail címen lehet a szükséges dokumentumok megküldésével.

Sikeres pályázat esetén a zenekari szemelvények kottái átvehető a zenekar irodájában, vagy igény esetén megküldjük postai vagy elektronikus úton.

A zenekari iroda címe: **1033 Budapest, Laktanya u. 35. I. emelet;** nyitvatartás: **hétköznap 10–16 óra között**

A próbajáték kétfordulós. **Zongorakísérőt a zenekar nem biztosít.**

További információ Baranyi Gábortól kérhető a **baranyi@odz.hu** címen.

Budapest, 2023. március 31.

Ács Péter Ferenc
ügyvezető